

LIPIEC-SIERPIEŃ 2022

MONITOR KOREAŃSKI

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie.

DR JOANNA BECZKOWSKA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR KOREAŃSKI

LIPIEC-SIERPIEŃ 2022

TRUDNE STO DNI DLA PREZYDENTA YOON SUK-YEOLA

W ciągu stu dni od objęcia urzędu prezydenta poparcie społeczne dla Yoon Suk-yeola spadło o połowę. Sukcesy w dyplomacji zagranicznej nie były w stanie przyćmić nieporadności w rozwiązywaniu problemów krajowych – wpływających na życie każdego Koreańczyka. Wizerunek prezydenta Yoon Suk-yeola został także nadszarpnięty przez konflikt w konserwatywnej Partii Siła Narodu. Zawieszony przewodniczący ugrupowania Lee Jun-seok publicznie oskarżył prezydenta o brak kompetencji – już w czasie kampanii wyborczej spięcia na linii Lee Jun-seok i Yoon Suk-yeol rozbiły obóz konserwatywny. Prezydent pilnie potrzebuje sukcesów w polityce wewnętrznej, by odbudować poparcie.

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

4 lipca: nowe nominacje prezydenckie wzbudziły kontrowersje. Prezydent Yoon Suk-yeol mianował Park Soon-ae jako nową minister edukacji oraz wicepremier bez zatwierdzenia nominacji przez Zgromadzenie Narodowe. Podobna decyzja została podjęta w przypadku generała Kim Seung-kyuma, który został nowym przewodniczącym Kolegium Połączonych Szefów Sztabów. Szczególnie ta pierwsza nominacja wzbudziła kontrowersje – została skrytykowana przez Partię Demokratyczną oraz nauczycieli, uznających Park Soon-ae za osobę nieodpowiednią do pełnienia takiego stanowiska ze względu na wyrok za prowadzenie samochodu pod wpływem alkoholu w 2002 roku. Tego samego dnia kandydatka na minister zdrowia Kim Seung-hee zrezygnowała z nominacji ze względu na prowadzone przez prokuraturę śledztwo w sprawie wykorzystywania środków państwowych w prywatnych sprawach.

8 lipca: rządząca partia zawiesiła swojego lidera. Rządząca Partia Siła Narodu zawiesiła członkostwo przewodzącego Lee Jun-seoka z powodu zarzutów o korupcję i korzystanie z usług seksualnych opłacanych przez biznesmenów. Lee Jun-seok zapowiedział, że nie zamierza ustępować ze stanowiska przewodniczącego partii i podejmie wszelkie możliwe kroki w celu unieważnienia decyzji partyjnej komisji ds. etyki.

18-19 lipca: kwestia sporów historycznych nie została poruszona podczas spotkania szefa MSZ z premierem Japonii. Podróż dyplomatyczna ministra spraw zagranicznych Park Jina do Japonii miała być sygnałem chęci naprawy relacji dwustronnych przez nową koreańską administrację. Minister Park Jin spotkał się z premierem Japonii Kishidą Fumio, ministrem spraw zagranicznych Hayashim Yoshimasą, a także przedstawicielami japońskiego parlamentu. Podczas spotkań strona południowokoreańska unikała szerszego poruszania kwestii sporów historycznych. W sprawie odszkodowań dla Koreańczyków na podstawie wyroku Sądu Najwyższego minister Park Jin zapowiedział gotowość na poszukiwanie „zadowolającego rozwiązania”. Strona południowokoreańska zapewniła, że chce skupić się na rozwoju partnerskich relacji, w tym na płaszczyźnie bezpieczeństwa – czemu ma służyć zaproponowane wzmocnienie paktu GSOMIA, dotyczącego dzielenia się wojskowymi informacjami wywiadowczymi.

19-20 lipca: Korea Południowa uczestniczyła w amerykańskim forum dotyczącym łańcuchów dostaw. Gospodarzami forum byli sekretarz stanu Antony Blinken oraz sekretarz handlu Gina Raimondo. Ze strony południowokoreańskiej w wydarzeniu udział wzięli minister spraw zagranicznych Park Jin oraz minister handlu, przemysłu i energii Ahn Duk-geun. Forum miało na celu omówienie budowania wspólnych łańcuchów dostaw z kluczowymi krajami partnerskimi USA.

24 lipca: policja wyraziła sprzeciw wobec utworzeniu agencji nadzorczej. Wyżsi rangą oficerowie policji z całego kraju zorganizowali spotkanie, podczas którego omówili propozycję Ministerstwa Spraw Wewnętrznych dotyczącą utworzenia specjalnego biura mającego pełnić funkcję nadzorczą nad krajową policją. Ostatecznie policja wyraziła sprzeciw wobec takiej propozycji, powołując się na demokratyzację Korei Południowej, kiedy to siły policyjne zostały usunięte spod bezpośredniej kontroli rządu centralnego. Biuro Prezydenta skrytykowało protest policjantów, a nadinspektor policji w Ulsan Ryu Sam-young, który stanął na czele zgromadzenia został zawieszony. Ta decyzja poruszyła Partię Demokratyczną, która oskarżyła rząd o próbę uciszania policji i działanie „w stylu dawnej junty wojskowej”.

29 lipca: Zgromadzenie Narodowe powołało specjalną komisję do walki ze skutkami inflacji. W skład specjalnej komisji weszli posłowie z rządzącej Partii Siła Narodu oraz opozycyjnej Partii Demokratycznej. Celem prac komisji ma być przygotowanie ustaw bezpośrednio związanych z jakością życia Koreańczyków, dotkniętych wysoką inflacją. Komisja ma pracować m.in.: nad obniżeniem podatków paliwowych oraz stabilizacją rynku nieruchomości.

4 sierpnia: w Seulu Nancy Pelosi spotkała się z Przewodniczącym Zgromadzenia Narodowego. Spikerka Izby Reprezentantów Stanów Zjednoczonych Nancy Pelosi została zaproszona przez przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego Kim Jin-pyo. Podczas spotkania obie strony omówiły istotne kwestie związane z sojuszem, przede wszystkim w odniesieniu do bezpieczeństwa. Wizyta Nancy Pelosi wywołała na koreańskiej scenie politycznej debatę ze względu na możliwy wpływ na relacje z Pekinem. Sposób przyjęcia reprezentantki amerykańskiego rządu spotkał się z medialną krytyką: na lotnisku nie powitała jej delegacja rządowa, nie doszło także do spotkania z prezydentem Yoon Suk-yeolem. Partie opozycyjna oraz rządząca oskarżały siebie nawzajem o „popęlenie wpadki” z brakiem powitalnej delegacji; wskazując, że był to obowiązek Ministerstwa Spraw Zagranicznych lub Zgromadzenia Narodowego (przewodniczący parlamentu wywodzi się z Partii Demokratycznej). Wśród koreańskich ekspertów pojawiły się z kolei głosy, że nie było odpowiedniego wyjścia z tej sytuacji: spotkanie prezydenta z Nancy Pelosi odbiłoby się na relacjach z Pekinem, które już są napięte przez południowokoreański zwrot w kierunku Waszyngtonu.

8 sierpnia: Minister Edukacji podała się do dymisji. Park Soon-ae kierowała Ministerstwem Edukacji zaledwie miesiąc. Powodem rezygnacji z funkcji było przyjęcie na siebie winy za nieudaną próbę reformy wieku szkolnego. Wcześniej Ministerstwo Edukacji ogłosiło plany obniżenia wieku szkolnego z obecnych 6 do 5 lat, aby młodzi dorośli szybciej wchodzili na rynek pracy – co wiąże się z rekordowo niską dzietnością w Korei Południowej i postępującym starzeniem się społeczeństwa. Plany te spotkały się z ogromną falą krytyki społecznej.

9 sierpnia: nowy szef MSZ odwiedził Chiny. Koreański minister spraw zagranicznych Park Jin odbył pierwszą podróż dyplomatyczną do Chin, gdzie w Qingdao spotkał się z szefem chińskiego MSZ Wang Yi. Spotkanie było okazją do omówienia istotnych kwestii w 30. rocznicę nawiązania relacji dyplomatycznych. Strona chińska zwróciła uwagę na potrzebę „zachowania niezależności od wpływów z zewnątrz”. Obie strony zgodziły się przyspieszyć prace nad dwustronną umową o wolnym handlu, a także rozpocząć dialog dotyczący zapewnienia stabilności łańcuchów dostaw. W kwestiach bezpieczeństwa wymieniono stanowiska dotyczące systemu antybalistycznego THAAD – Korea Południowa oświadczyła, że funkcjonowanie tego systemu wiąże się z narodowym bezpieczeństwem w związku z zagrożeniem ze strony Korei Północnej i liczy na brak nacisków ze strony chińskiej w tej sprawie. W odniesieniu do KRLD Korea Południowa uzyskała zapewnienie o chińskim

poparcu dla naprawy relacji międzykoreańskich, denuklearyzacji oraz budowania trwałego pokoju na Półwyspie Koreańskim.

12 sierpnia: szefowie czeboli zostali ułaskawieni przez Prezydenta.

Prezydent Yoon Suk-yeol podjął decyzję o ułaskawieniu prezesów takich konglomeratów jak Lotte Group, Dongkuk Steel Mil oraz STX Group. Wśród biznesmenów, którzy otrzymali prezydenckie ułaskawienie znalazł się także Lee Jae-yong z Samsunga. Warto zauważyć, że prezydent Yoon Suk-yeol zdecydował się na ułaskawienie jedynie biznesmenów oraz aktywistów, a nie polityków takich jak były prezydent Lee Myung-bak czy były gubernator prowincji Gyeongsang Kim Kyoung-soo. Według ministra sprawiedliwości Han Dong-hoona decyzja o ułaskawieniu biznesmenów została podjęta ze względu na obecny kryzys gospodarczy. Rząd wyraził nadzieję, że czebole przyczynią się do pobudzenia wzrostu gospodarczego poprzez inwestycje oraz tworzenie nowych miejsc pracy. Lee Jae-yong, który dzięki ułaskawieniu może powrócić do rady nadzorczej Samsunga oświadczył, że zamierza „wypełnić swoje obowiązki jako biznesmen i pracować dla krajowej gospodarki”. Były wiceprezes Samsunga został skazany w wyniku skandalu korupcyjnego z udziałem byłej prezydent Park Geun-hye. W 2021 roku został zwolniony warunkowo. Część obozu konserwatywnego wyraziła zawód brakiem ułaskawienia dla byłego prezydenta Lee Myung-baka.

15 sierpnia: prezydent Yoon Suk-yeol wyraził nadzieję na odbudowę partnerskich relacji z Japonią.

Podczas przemówienia z okazji Dnia Wyzwolenia prezydent Yoon Suk-yeol wyraził nadzieję na odbudowę relacji z Japonią. W odniesieniu do sporów historycznych Prezydent zapowiedział rozwiązanie „skierowane na przyszłość i oparte o uniwersalne normy i wartości”. Opozycyjna Partia Demokratyczna skrytykowała wystąpienie za „przymykanie oka na drażliwe kwestie”. Według opozycji przemówienie Prezydenta może zostać zinterpretowane jako „jednostronne dążenie do poprawy stosunków”, co przez Tokio może zostać odebrane jako zgoda na odsunięcie kwestii sporów historycznych w rozmowach dwustronnych. Jednocześnie 15 sierpnia Ministerstwo Spraw Zagranicznych potępiło wizyty członków japońskiego rządu w kontrowersyjnej świątyni Yasukuni, które odbyły się zaledwie kilka godzin po wystąpieniu prezydenta Yoon Suk-yeola.

16 sierpnia: rząd zamierza złagodzić przepisy budowlane.

Ministerstwo Infrastruktury i Transportu przedstawiło proponowane zmiany w przepisach budowlanych umożliwiające sektorowi prywatnemu włączenie się na większą skalę w projekty renowacji śródmieść, co ma przełożyć się na powstanie nowych mieszkań. Plan jest pierwszą odpowiedzią nowego rządu na kryzys

mieszkańcy w Seulu. Wpisuje się w zapowiadaną przez prezydenta Yoon Suk-yeola politykę zwrotu w kierunku sektora prywatnego.

27 sierpnia: Korea Południowa i Chiny podpisały memorandum o współpracy dotyczącej łańcuchów dostaw. Minister finansów Choo Kyung-ho spotkał się z chińskim ministrem narodowej komisji rozwoju i reform He Lifengiem podczas 17. Koreańsko-Chińskiego Forum Współpracy Ekonomicznej. Podczas spotkania podpisano porozumienie dotyczące powołania wspólnej grupy wysokiego szczebla ds. łańcuchów dostaw. Grupa będzie miała na celu nie tylko monitorowanie łańcuchów, aby szybko reagować na możliwe zakłócenia dostaw, ale także zintensyfikować konsultacje polityczne na tej płaszczyźnie. Było to pierwsze tego typu memorandum podpisane przez Pekin i Seul.

28 sierpnia: były kandydat na prezydenta objął kierownictwo w Partii Demokratycznej. Lee Jae-myung ze znaczącą przewagą wygrał partyjne wybory i objął funkcję lidera opozycyjnej Partii Demokratycznej. W trakcie dwuletniej kadencji Lee Jae-myung stanie przed wyzwaniem zjednoczenia liberalnego obozu, obecnie podzielonego na różne frakcje oraz odbudowy poparcia dla partii przed wyborami parlamentarnymi w 2024 roku.

KOMENTARZ

Koreańczycy ocenili pierwsze sto dni rządów Yoon Suk-yeola. Brak doświadczenia politycznego odbił się na ocenie nowego prezydenta. Spadek publicznego poparcia o połowę, do zaledwie 24% (dla porównania Moon Jae-in kończąc swoją kadencję miał 45% poparcia w sondażach) wyraźnie wskazuje na rosnące niezadowolenie z rządów Yoon Suk-yeola – i to pomimo jego sukcesów na arenie międzynarodowej (udział w szczycie NATO, wzmocnienie sojuszu ze Stanami Zjednoczonymi). Na wyjątkowo niską ocenę Prezydenta złożyło się kilka czynników. Najważniejszym z nich jest sytuacja w kraju: wysoka inflacja oraz ceny energii, klęski żywiołowe (wpierw susza wyniszczająca rolnictwo, potem powódzie, w wyniku których życie straciło 14 osób), pandemia COVID-19, która szczególnie silnie uderzyła w małych i średnich przedsiębiorców oraz osoby samozatrudnione, wysokie ceny nieruchomości w stolicy. Do tego należy dodać skandale związane z obsadzeniem stanowisk w Biurze Prezydenta byłymi prokuratorami oraz propozycje nietrafionych reform. Sytuacji nie poprawia

także wewnętrzny konflikt w partii konserwatywnej – przewodniczący Partii Siła Narodu Lee Jun-seok miał być symbolem „odrodzenia” konserwatystów; ostatecznie został zawieszony w atmosferze skandalu i zaczął oskarżać prezydenta Yoon Suk-yeola o brak zdolności przywódczych. W wywiadzie radiowym oświadczył, że daje Prezydentowi „25 punktów na 100 za umiejętności w zakresie zarządzania sprawami państwowymi”. Warto także zwrócić uwagę na brak doświadczenia politycznego, który w obecnej kryzysowej sytuacji mocno odbija się na wizerunku Prezydenta. Koreańczycy są przyzwyczajeni do doświadczonych polityków i dobrych mówców (zawsze szczegółowo przygotowanych), a do tego grona nie można zaliczyć Yoon Suk-yeola, który udzielając spontanicznych wystąpień, ciągle popełnia wpadki. Ponadto jego retoryka oparta jest przede wszystkim na czynnikach „negatywnych” – ciągłego oskarżania administracji Moon Jae-ina – zamiast przedstawienia pozytywnej wizji odbudowy Korei Południowej, na czym obecnie najbardziej zależy Koreańczykom, którzy odczuwają pogorszenie jakości życia. Nawet media konserwatywne zwróciły uwagę na potrzebę naprawy wizerunku prezydenta. Zdaje się, że Yoon Suk-yeol wyciągnął wnioski z krytyki, zapowiadając „wysłuchanie się w głosy obywateli” oraz zajęcie się pilnymi kwestiami w polityce wewnętrznej.

W południowokoreańskiej historii nie tylko Yoon Suk-yeol szybko stracił poparcie społeczne w pierwszych miesiącach kadencji. Podobny scenariusz miał miejsce, gdy urząd sprawował inny konserwatywny prezydent – Lee Myung-bak. Co więcej, również wtedy (2008 rok) w Koreę Południową uderzyła wysoka inflacja, a rząd podejmował bardzo kontrowersyjne decyzje, takie jak wznowienie importu amerykańskiej wołowiny mimo obawy o chorobę wściekłych krów czy stłumienie protestów przy pomocy armatek wodnych. Lee Myung-bak stopniowo odbudował poparcie społeczne. Wpierw przeprosił naród, przyznając się do popełnionych błędów – co dla Koreańczyków jest bardzo ważne – a następnie przeorganizował swój gabinet oraz zrezygnował z szeregu niepopularnych decyzji politycznych. Najważniejszym jednak czynnikiem była szybka reakcja na sytuację gospodarczą i przyjęcie skierowanego na rynek neoliberalizmu. Wydaje się, że Yoon Suk-yeol podąży tą ścieżką – szczególnie, że wielu jego doradców współpracowało wcześniej z prezydentem Lee Myung-bakiem.

Relacje chińsko-południowokoreańskie na rozdrożu. W sierpniu przypadła 30. rocznica nawiązania relacji dyplomatycznych między Koreą Południową i Chinami. Z tej okazji doszło do intensyfikacji działań dyplomatycznych – choć zabrakło wśród nich szczytu przywódców obu państw. Przez trzydzieści lat Chiny

stały się największym koreańskim partnerem handlowym – jednak dziś to, co było katalizatorem budowania tych relacji staje się wyzwaniem w związku z amerykańsko-chińską rywalizacją. Oprócz pojawiających się od czasu do czasu sporów historycznych, największym konfliktem w ostatnich latach była instalacja amerykańskiego systemu antybalistycznego THAAD w Korei Południowej w 2017, co spotkało się z chińskim odwetem gospodarczym. Położyło się to cieniem na dwustronne relacje – wzbudziło w Korei Południowej obawę o podobny „nieoficjalny” odwet w przypadku współpracy ze Stanami Zjednoczonymi. Wystarczy spojrzeć na dyplomatyczną wpadkę z przyjęciem Nancy Pelosi z obawy o reakcję Chin.

Wybór Yoon Suk-yeola na prezydenta jedynie zwiększył napięcie w dwustronnych relacjach. Administracja Yoona zapowiadała zerwanie z polityką poprzednika, który kierował się balansowaniem pomiędzy Pekinem a Waszyngtonem. Szczyt Yoon Suk-yeola oraz Joe Bidena miał rozszerzyć sojusz o wymiar gospodarczy, czego rezultatem jest zapowiedź przyłączenia się Korei Południowej do sojuszu producentów półprzewodników pod przewodnictwem USA. Warto zauważyć, że administracja Yoon Suk-yeola mimo wyrażania potrzeby bliskiej współpracy ze Stanami Zjednoczonymi, wcale nie zrywa radykalnie z polityką „balansowania” Moon Jae-ina – każdej decyzji proamerykańskiej towarzyszą wysiłki dyplomatyczne skupione na zapewnieniu Chin o chęci dalszej współpracy.

Przełożyło się to na dyskusję towarzyszącą rocznicy. Zarówno koreańscy eksperci, jak i samo Ministerstwo Spraw Zagranicznych zauważają potrzebę przededefiniowania relacji z Pekinem. Szef MSZ Park Jin zwrócił uwagę na jakościową zmianę relacji gospodarczych, odpowiadająca światowej dynamice. Dotyczy to przede wszystkim zabezpieczenia łańcuchów dostaw. Kolejną kwestia ma być wzmocnienie strategicznych kanałów komunikacyjnych. Założenia te idą w parze ze wskazaniem ekspertów, którzy wskazali trzy kluczowe elementy, które powinny kształtować relacje z Pekinem: wzajemny szacunek, oddzielenie polityki od gospodarki oraz wzajemne korzyści. Zwrócono uwagę, że kwestie gospodarcze powinny być rozwiązywane w zgodzie z rynkową logiką, a nie stawać się narzędziem politycznym – co oczywiście jest pokłosiem doświadczenia odwetu gospodarczego związanego z systemem THAAD. Wzajemny szacunek ma z kolei obejmować poszanowanie niezależnych decyzji podejmowanych przez każdą ze stron – innymi słowy, Chiny nie powinny traktować koreańskiego partnerstwa ze Stanami Zjednoczonymi jako automatycznego zagrożenia dla relacji chińsko-południowokoreańskich. Przykładem południowokoreańskiej logiki jest przyłączenie się do inicjatywy Ram

Gospodarczych Indo-Pacyfiku czy sojuszu półprzewodników – kroki te postrzegane są przez Seul jako ekspansja poza Azję Północnowschodnią i nie wykluczają utrzymania bliskiej współpracy w tym regionie z Chinami. Nawet w kwestii wartości strona południowokoreańska podkreśla, że przyjęcie amerykańskiej dyplomacji opartej o wartości jest krokiem do większej integracji Korei Południowej z globalną społecznością niż krytyką chińskiego systemu – Seul w tym zakresie chce wysłać do Pekinu sygnał: może nie zgadzamy się w kwestiach politycznych, ale niech to nie stanowi bariery dla rozwoju współpracy tam, gdzie się zgadzamy (współpraca gospodarcza, denuklearyzacja KRLD).

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

4-5 lipca: Korea Południowa wzięła udział w konferencji ws. odbudowy Ukrainy w Lugano. Podczas konferencji wiceminister spraw zagranicznych Lee Do-hoon spotkał się z ukraińskim ministrem infrastruktury Ołeksandrem Kubrakowem. Obie strony zgodziły się na podpisanie umowy w ramach Funduszu Współpracy na rzecz Rozwoju Gospodarczego (EDCF), aby jak najszybciej zapewnić wsparcie finansowe dla ukraińskich projektów rozwojowych.

15 lipca: Seul poszukiwał poparcia dla kandydatury na gospodarza światowej wystawy Expo wśród europejskich ambasadorów. Premier Han Duck-soo zorganizował spotkanie z ambasadorami państw europejskich, w tym Węgier i Polski, aby przedstawić szczegóły zgłoszenia miasta Busan jako gospodarza wystawy World Expo 2030. Spotkanie służyło także wymianie poglądów na temat możliwości wzmocnienia współpracy na płaszczyźnie polityki, gospodarki oraz kultury między Koreą Południową a Europą.

27 lipca: minister Mariusz Błaszczak zatwierdził umowy na południowokoreańskie uzbrojenie. Minister obrony narodowej zatwierdził umowy na zakup koreańskich czołgów K2, samobieżnych haubic K9 oraz lekkich myśliwców FA-50. Umowy przewidują skonfigurowanie uzbrojenia zgodnie z polskimi wymogami i systemami. Wypracowana przez obie strony umowa przewiduje realizację zamówienia w dwóch etapach. Pierwszy zakłada dostarczenie części uzbrojenia, drugi zaś uruchomienie produkcji w Polsce oraz przygotowanie czołgów w standardzie K2PL. Prezes Korea Aerospace Industries (producenta myśliwców FA-50) Ahn Hyun-ho oświadczył, że Europa postrzegana jest przez Koreę jako rynek równie istotny jak Stany Zjednoczone. Koreański

producent liczy, że podpisane umowy pozwolą rozwinąć eksport do tej części świata.

8 sierpnia: Korea Południowa promowała swój przemysł zbrojeniowy w Rumunii. Przewodniczący Zgromadzenia Narodowego Kim Jin-pyo spotkał się ze swoją rumuńską odpowiedniczką Aliną-Stefanią Gorchiu w Bukareszcie. Celem wizyty była promocja koreańskiego przemysłu zbrojeniowego jako partnera dla rumuńskich projektów modernizacji armii. Według strony koreańskiej taka współpraca jest sposobem na zacieśnianie relacji obu państw jako strategicznych partnerów. Spotkanie było także okazją do omówienia możliwej współpracy w sektorze energetycznym – budowy elektrowni jądrowych.

16 sierpnia: były sekretarz generalny ONZ Ban Ki-moon spotkał się z prezydentem Wołodymyrem Zełenskim. Ban Ki-moon oraz były prezydent Kolumbii Juan Manuel Santos reprezentowali podczas wizyty w Ukrainie międzynarodową grupę byłych przywódców światowych The Elders, zainicjowaną przez Nelsona Mandelę. Delegacja spotkała się z prezydentem Wołodymyrem Zełenskim oraz innymi przedstawicielami ukraińskiego rządu. Wizyta miała na celu manifestację poparcia dla Ukrainy.

16 sierpnia: Korea Południowa i Czechy podpisały kolejne memorandum w sprawie współpracy na płaszczyźnie energetyki jądrowej. Korea Hydro & Nuclear Power podpisała porozumienie o współpracy z czeskimi instytutami badawczymi ÚJV Řež oraz CVŘ. Współpraca ma obejmować badania związane z małymi reaktorami modułowymi, a także kwestie związane z budową i eksploatacją dużych elektrowni jądrowych.

17 sierpnia: szefowie MSZ Korei Południowej i Węgier omówili dwustronną współpracę. Ministrowie Park Jin oraz Péter Szijjártó omówili kwestie praktycznego wymiaru współpracy w rozmowie telefonicznej. Jednym z poruszonych tematów było poparcie Węgier dla koreańskiej kandydatury na gospodarza wystawy World Expo w 2030 roku. Obie strony omówiły także obecność koreańskich firm na węgierskim rynku oraz możliwości dalszego rozwoju współpracy gospodarczej.

24 sierpnia: Ambasada Ukrainy w Seulu zorganizowała obchody Dnia Niepodległości. Wydarzenie zorganizowane przez ambasadora Dmytra Ponomarenko zgromadziło nie tylko społeczność ukraińską mieszkającą w Seulu, ale także Koreańczyków chcących wyrazić poparcie dla Ukrainy wobec rosyjskiej inwazji.

26 sierpnia: koreańskie firmy zbrojeniowe podpisały kontrakty z Polską. Hyundai Rotem oraz Hanwha Defence podpisały umowy wykonawcze z polską Agencją Uzbrojenia. Wart 3,37 mld USD kontrakt z firmą Hyundai Rotem obejmuje dostawę 180 czołgów K2 w latach 2022-2025 oraz pakiet szkoleniowy

i logistyczny. Ponadto koreański wykonawca ma zapewnić wsparcie serwisowe. Druga umowa, o wartości 2,4 mld USD, została podpisana z Hanwha Defense i dotyczy dostawy 212 haubic samobieźnych, a także szkolenia i wsparcia logistycznego. Zawarcie umów wykonawczych stanowi realizację porozumienia między Polską a Koreą Południową w sprawie zakupu koreańskiego uzbrojenia oraz transferu technologii.

III. RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

19 lipca: Ministerstwo ds. Zjednoczenia wyznaczyło specjalnego wysłannika ds. praw człowieka w KRLD. Nową wysłanniczką, która ma zajmować się na arenie międzynarodowej kwestiami związanymi z ochroną praw człowieka w Korei Północnej została profesor Lee Shin-hwa. Stanowisko specjalnego wysłannika pozostawało nieobsadzone od 2017 roku. Administracja Moon Jae-ina podjęła taką decyzję, aby zminimalizować czynniki konfliktowe w relacjach z KRLD – a jednym z nich jest podnoszenie kwestii łamania praw człowieka.

22 lipca: Seul zapowiedział normalizację manewrów wojskowych ze Stanami Zjednoczonymi. Ministerstwo Obrony Narodowej przedstawiło plan normalizacji wspólnych ćwiczeń wojskowych, które mają na celu wzmocnienie południwokoreańskich możliwości odparcia zagrożeń ze strony Korei Północnej. Wspólne ćwiczenia mają obejmować zarówno manewry polowe, jak i szkolenia oparte na symulacjach komputerowych, i odbywać się regularnie w pierwszej i drugiej połowie roku. Ponadto Korea Południowa planuje utworzyć grupę roboczą ds. przeciwdziałania rakietom ze Stanami Zjednoczonymi. Ministerstwo zapowiedziało dążenie do wzmocnienia trójosiowego systemu obronnego Korei Południowej, opartego o system uderzeń wyprzedzających Kill Chain, system obrony powietrznej oraz przeciwrakietowej oraz specjalny plan operacyjny (Korea Massive Punishment and Retaliation), ukierunkowany na uderzenie w przywódctwo KRLD w przypadku konfliktu. Korea Południowa planuje także wdrożyć do 2026 roku system obrony przeciw rakietowej niskiego pułapu (LAMD). Natomiast w szkoleniu żołnierzy większy nacisk ma zostać położony na cyberbezpieczeństwo.

25 lipca: Ministerstwo ds. Zjednoczenia uznało deportację do Korei Północnej za działanie niezgodne z Konstytucją. Minister ds. zjednoczenia Kwon Young-se przemawiając przed Zgromadzeniem Narodowym skrytykował

decyzję administracji Moon Jae-ina o deportacji dwóch rybaków z Korei Północnej wbrew ich woli. Minister zauważył, że Konstytucja nakazuje traktować Koreańczyków z Korei Północnej jak obywateli Korei Południowej. Tym samym deportacja wbrew woli jest naruszeniem jej postanowień. Decyzji tej bronił były dyrektor Biura Bezpieczeństwa Narodowego Chung Eui-yong (2017-2020) – deportowani rybacy byli podejrzewani o morderstwo członków załogi i taka sprawa byłaby trudna dla południowokoreańskiej prokuratury.

31 lipca: Stany Zjednoczone i Korea Południowa omówiły wznowienie konsultacji wysokiego szczebla w sprawie strategii rozszerzonego odstraszania. Minister obrony Lee Jong-sup spotkał się w Pentagonie z sekretarzem obrony Stanów Zjednoczonych Lloydem Austinem. Konsultacje dotyczyły wzmocnienia środków politycznych i wojskowych względem rosnącego zagrożenia nuklearnego ze strony KRLD. Obie strony zgodziły się wznowić konsultacje wysokiego szczebla w ramach EDSCG (Extended Deterrence Strategy and Consultation Group), które zostały zwieszane w 2018 roku.

15 sierpnia: prezydent Yoon Suk-yeol przedstawił kierunek polityki względem KRLD. Podczas Dnia Wyzwolenia prezydent Yoon Suk-yeol przedstawił szczegóły nowego podejścia do relacji międzykoreańskich. Program zakłada wdrażanie etapami projektów infrastrukturalnych oraz pomocowych (program żywnościowy czy energetyczny), które mają być południowokoreańską odpowiedzią na denuklearyzację KRLD. Prezydent oświadczył, że dostrzega potrzebę nawiązania dialogu z Pjongjangiem. Plan pomocy odbudowy północnokoreańskiej gospodarki w zamian za podjęcie kroków w kierunku denuklearyzacji ma być „gałązką oliwną” ze strony Korei Południowej. Jednocześnie 17 sierpnia, podczas konferencji prasowej podsumowującej sto dni objęcia urzędu, Yoon Suk-yeol oświadczył, że Korea Południowa nie może zapewnić KRLD gwarancji bezpieczeństwa. Według Prezydenta przedstawiony wcześniej plan nie jest jednoznaczny z oficjalnym zakończeniem wojny koreańskiej, a kwestia traktatu pokojowego powinna zostać omówiona oddzielnie.

22 sierpnia: Korea Południowa i Stany Zjednoczone rozpoczęły największe wspólne ćwiczenia wojskowe od pięciu lat. Ćwiczenia miały na celu wzmocnić przygotowanie sojuszników na potencjalny atak ze strony Korei Północnej. W tym roku scenariusze ćwiczeń brały pod uwagę także sytuacje, które miały miejsce w Ukrainie w związku z rosyjską agresją. Coroczne ćwiczenia zostały zawieszane w 2017 roku, kiedy prezydenci Moon Jae-in oraz Donald Trump uznali je za zbyt kosztowne i prowokacyjne. Następnie ćwiczenia nie były

wznawiane ze względu na prowadzony dialog z Koreą Północną. Prezydent Yoon Suk-yeol oświadczył, że bezpieczeństwo narodowe może zostać zapewnione jedynie poprzez ćwiczenie realistycznych manewrów wojskowych, dlatego należy przywrócić pełną skalę wspólnych ćwiczeń ze Stanami Zjednoczonymi. Sojusznicy wskazali, że manewry mają naturę defensywną i nie powinny być odbierane jako prowokacja. Wznowienie manewrów spotkało się ze słowną krytyką Pjongjanu, nie prowokując jednak kolejnego testu rakiety dalekiego zasięgu.

24 sierpnia: seulski sąd orzekł na korzyść Koreańczyków z Południa w pozwie przeciwko przewodniczącemu KRLD. Sąd w Seulu wydał wyrok w sprawie odszkodowań dla marynarzy i ich rodzin, którzy ucierpieli w wyniku starcia koreańskich łodzi patrolowych niedaleko wyspy Yeonpyeong w 2002 roku. Obie strony oskarżały siebie nawzajem o sprowokowanie ostrzału, w wyniku którego zginęli marynarze południowo- i północnokoreańscy. Pozew przeciwko północnokoreańskim władzom został wniesiony w 2020 roku. Ostatecznie Centralny Sąd Okręgowy w Seulu orzekł winę KRLD i nakazał wypłatę odszkodowań pokrzywdzonym – wyrok ten w obecnej sytuacji politycznej jest jednak symboliczny. Strona północnokoreańska nie odpowiedziała na wyrok sądu.

KOMENTARZ

„Śmiała inicjatywa” nie przekonała Korei Północnej do wznowienia dialogu. Prezydent Yoon Suk-yeol przedstawił strategię odbudowy relacji z KRLD – nazwaną „śmiałą inicjatywą” – polegającą na udzieleniu pomocy gospodarczej w zamian za denuklearyzację. Prezydent Yoon Suk-yeol obiecał wzmocnienie północnokoreańskiej gospodarki i znaczną poprawę warunków życia jej mieszkańców – nic dziwnego, że takie słowa oburzyły Pjongjang. Kim Yo-jong, siostra przewodniczącego Kim Jong-una, nazwała plan południowokoreańskiego prezydenta „szczytem absurdu”. W swoim wystąpieniu Kim Yo-jong oświadczyła, że byłoby lepiej, gdyby prezydent Yoon Suk-yeol „zamknął usta, zamiast mówić bzdury” i podkreśliła, że rząd KRLD nie zamierza zasiąść do negocjacyjnego stołu z nowym przywódcą Korei Południowej. Warto zauważyć, że „śmiała inicjatywa” przypomina plan administracji Lee Myung-baka, który również był oparty o propozycję korzyści gospodarczych w zamian za denuklearyzację. Wtedy także Pjongjang kategorycznie się sprzeciwił. Podobnie jak w przeszłości, Korea

Północna chce przejąć inicjatywę w relacjach międzykoreańskich, przez co jest wrogo nastawiona do propozycji Korei Południowej dającej jej więcej kontroli. Pjongjang nie po raz pierwszy wyraźnie daje do zrozumienia, że nie zamierza współpracować z obecną południowokoreańską administracją, przez co należy się spodziewać w najbliższych miesiącach braku rozwoju relacji międzykoreańskich.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

